

☼ An Lúibín ☼

20 Márta 2016

Uinseann Seosamh Ó hEachthuigheirn (1903-1986)

Rugadh Uinseann Seosamh Ó hEachthuigheirn (Vincent Joseph Hearnese) in Clifton Hill sa bhliain 1903, de shliocht Éireannach agus Sasanach. Rugadh a thuismitheoirí i Melbourne: ar thaobh a athar, Éireannaigh ab ea iad a seantuismitheoirí (b'as Biorra i gCo. Uíbh Fhailí dá sheanmháthair); ar thaobh a mháthar, tháinig craobh amháin ó Londain, agus craobh eile (sin-seantuismitheoirí) ó Chluain Meala, Co. Tiobráid Árann.

Bhí conaí ar Uinseann ag 4 Sráid Jackson in Northcote agus é ina fhear óg, lena thuismitheoirí William agus Naomi agus le beirt deartháireacha agus triúr deirfiúracha. Bhí dúil ag Uinseann riamh sna leabhair, san innealtóireacht, sa líníocht, sa cheol agus i dteangacha go háirithe. Mháigh sé sna 1940í go raibh seacht dteanga Eorpacha ar a thoil aige, Iodáilis agus Gaeilge san áireamh. Cé nach bhfuair sé seans dul chun na hOllscoile, fuair sé printíseacht leis an iarnród, ag obair mar innealtóir agus mar mheicneoir, slite beatha a bhí aige i rith a shaoil.

Níl sé sóiléir cathain a chuaigh sé isteach i gConradh na Gaeilge (Craobh Thraolach Mhic Shuibhne), ach rinne sé fógraí sna nuachtáin ag lorg leabhair Ghaeilge sa bhliain 1921, agus d'fhreastail sé ar chruinnithe an Chonartha i rith 1922-1923. Fuair sé aitheantas sa chraobh mar ealaíontóir, ag déanamh pictiúr sa stíl Cheilteach.

Tar éis dó cúpla bliain a chaitheamh faoin tuath, d'fhill sé ar Melbourne agus ar an gConradh, cé gur chlis an chraobh sa bhliain 1926 mar gheall ar an gconspóid a bhain le De Valera agus Fianna Fáil a theacht isteach sa Dáil. Sa bliain 1929 d'oibrigh sé i gcomhar le Frank MacKeown chun an chraobh a athbheochan, agus bhí sé ina Uachtarán ar feadh tamaillín níos déanaí sna blianta 1929 agus 1930, sular thit an thóin as an gCraobh arís.

Mar thoradh ar an bpáirt a bhí aige sa Chonradh (creidim), thosaigh sé ag glacadh páirte i gcláir ráidió Éireannacha oíche Lá Fhéile Pádraig ar 3LO agus 3AR, ag fearadh fáilte roimh Éireannaigh ar fud na tíre as Gaeilge, rud speisialta a tharla sna blianta 1930, 1932, 1934, 1935 agus 1936.

Faoin am seo bhí sé ag obair ag Ollscoil Melbourne mar phríomh-innealtóir sa Roinn Miotaleolaíochta. Bhíodh sé ag obair sa gceardlann i rith an lae agus é ag dearadh lámhscríbhinní istoíche chomh minic agus ab fhéidir leis. Mar thoradh ar an obair seo, thairg sé rolla onóra (liosta mac léinn ón Ollscoil a fuair bás sa Chéad Chogadh Domhanda) don Ollscoil, doiciméad atá le feiscint i gCartlann na hOllscoile fós. Meascán den stíl Cheilteach agus de shiombailí Astrálacha atá ann agus cangarúnna agus éimiúnna fite i bpatrúin Cheilteacha.

Cé gur bhain sé sult as an atmaisféar leannta, chuir an obair féin frustrachas air, agus chuaigh sé in achrann le hoibrithe eile. Dá bhrí sin d'iarr príomh-ollamh na Roinne air éirí as a phost ag deireadh na bliana 1933.

Sna 1930í, 1940í agus go luath sna 1950í, bhog sé thart go minic mar gheall ar chúrsaí oibre agus drochshláinte. Ba mhínic a bhí sé tinn ach mháigh sé go raibh sé i bhfad níos fearr sna Trópaicí. D'oibrigh sé mar innealtóir i Nárú, i Nua-Ghuine agus in NSW, ach chaith sé an tréimhse is faide in Queensland, áit ar chuir sé faoi sa deireadh. Nuair a bhíodh am le sparáil aige chumadh sé gearrscéalta faoi áiteanna a bhí bunaithe ar oileáin na Trópaice.

Mar gheall ar a chuid gníomhaíochtaí, bhí leithéidí Arthur Calwell agus Nettie Palmer mar chairde aige, agus is léir go raibh suim an-mhór aige sa Ghaeilge i rith a shaoil agus san fhilíocht go áirithe. Phós Uinseann bean darbh ainm Joyce go luath sa Dara Chogadh Domhanda, agus bhí cailín amháin acu ar a laghad, Lynette. Fuair sé bás in Brisbane sa bhliain 1986.

Níl ach tús déanta sa taighde, creidim, agus sonraí eile ann nach luaitear anseo. Fear suimiúil ba ea é, agus tá sé an-deacair a mheon a mheas, ach feictear dom gur dhuine príobháideach é. Is dócha go bhfuil leabhair eile sa CCL a bhronn Uinseann, ach níl an méid sin oibre déanta agam chuige.

Seo liosta de na leabhair a cheannaigh sé (go bhfíos dúinn) agus a bhronn sé ar CCL níos déanaí sna fichidí:

- *Seacht mBuaidh an Eirghe-amach* (sínithe ag Hearnas go luath sa bhliain 1924) (CCL)
- *Curadh Glas an Eolais* (sínithe ar 13 Márta 1923)
- *Na Sacramaintí Déidheanacha* (sínithe i 1923)

Saothair Uinsinn:

- Leabhar urnaithe i nGaeilge agus i Laidin [1920í?], lámhscríbhinn ar lár.
- Rolla onóra, lámhscríbhinn atá ag Ollscoil Melbourne, 1932.
- Léaráid pháir le hathfhriotal, go luath sna 1930í. É curtha ar taispeántas agus tugtha mar bhronntanas i ndiaidh sin do J.P. Bainbridge, cláráitheoir na hOllscoile.
- Gearrscéal, "House Tamboran", *The Australian Journal*, 1 November vol. 79 no. 944, 1944; (p. 702,706, 725-726)
- Gearrscéal, "Lend-lease Lochinvar", *Where the Trade Winds Blow. Stories and Sketches of the South Pacific Islands*, 1946.
- Gearrscéal, "Death on a String", *Pacific Islands Monthly*, 17:9, April 1947, p. 44.
- Alt. "What is this thing called hardness?", *The Australian Gemmologist*, Volume 11, Number 9, February 1973, 16-17.

Robert Lindsey

Taighdeoir agus scoláire Gaeilge ó Melbourne is ea an Dr Robert Lindsey. Ba é teideal a thráchtais 'A model for Ireland: the Welsh language and its impact on Irish-language reform during the 20th century' (2015). Maíonn sé gur mór a chuaigh an tuiscint Éireannach ar an mBreatain Bheag agus ar ghluaiseacht na Breataine i bhfeidhm ar bheartas agus ar ghluaiseacht na Gaeilge ó thús na hAthbheochana sna 1890í anuas go dtí bunú TG4 i 1996. Thug na hÉireannaigh suntas d'úsáid na Breataine i gcúrsaí oideachais agus cultúir, rud a spreag iad chun institiúidí nua a bhunú agus beartaí rialtais a chur i bhfeidhm ar bhealach nár tuigeadh i gceart go dtí seo.

Jabanna, jabanna (trí Ghaeilge)

Is féidir tuarastal maith a shaothrú trí Ghaeilge mar ateangaire nó ag aistriú cáipéisí ar son an AE i Strasburg, i Lucsamburg agus sa Bhruiséil. Tá obair le fáil sa bhaile freisin: tá sé de dhualgas ar phainéil stáit féachaint chuige go bhfuil Gaeilge ar a dtail ag 6% de na bail.

Tá roinnt institiúidí tríú leibhéal ag freastal ar dhaoine ar mhaith leo a gceird a chleachtadh trí Ghaeilge. Orthu sin tá Fiontar, scoil idirdhisclípeach in Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath (DCU) a mhúineann airgeadas, ríomhaireacht agus fiontraíocht tríd an teanga. Tá Diplóma Iarchéime san Aistriúchán le fáil ó Choláiste na hÉireann, a bunaíodh i 2013 mar an gcéad institiúid tríú leibhéal a oibríonn trí Ghaeilge. Déanann Acadamh na hOllscolaíochta Gaeilge i nGaillimh a lán cúrsaí a sholáthar – MA/Diplóma Iarchéime sa Chumarsáid, MA/Dliopóma Iarchéime san Ateangaireacht, MA/Dliopóma Iarchéime sa Léann Teanga. Tá cúrsaí den saghas céanna le fáil in ollscoileanna Éireannacha eile.

San AE féin a atá buaic do réime le fáil mar aistritheoir. Tá lán-teanga oibre le déanamh den Ghaeilge agus dá bhrí tá breis is 700 duine le hoiliúint mar aistritheoirí sna cúig bliana seo romhainn. Is ionann sin agus timpeall 180 post lánaimseartha. Roimhe seo ní raibh ach cuid den reachtaíocht le haistriú, ach beidh lán a lámh ag na haistritheoirí feasta. Tá sé d'aidhm ag an AE gach cáipéis a bheith ar fáil i nGaeilge faoi 2022, agus tá roinnt suíomh de chuid an AE i nGaeilge cheana. Tugann an tAE cuid den obair d'aistritheoirí amuigh. Scéal eile is ea an ateangaireacht Ghaeilge i Parlaimint na hEorpa. Ní bhíonn ateangairí Gaeilge le fáil mura ndéantar iarratas roimh ré.

Saineolas atá ag teastáil chun na hoibre seo, go háirithe i ngnóthaí dlí, agus tá cúrsaí curtha ar bun dá réir ag UCC, ag NUIG agus ag King's Inns (*Ard-Diplóma sa Dlítheangeolaíocht agus san Aistriúchán Dlíthiúil*).

Tá toradh aitheanta sóisialta air seo: an Ghaeilge a bheith á sealbhú ag sainaicme oilte uirbeach. Tá dream nua ag teacht chun cinn, cuid acu lán-líofa agus cuid eile breac-líofa Tá i bhfad níos mó Gaeilgeoirí ann anois ná cainteoirí traidisiúnta, go háirithe i measc daoine óga. Más athbheochan atá i gceist is mó an bhaint atá aici le gluaiseacht phobail ná le beartais stáit, cé nár chlis iarrachtaí an stáit ar fad. Dream an-bheag iad ach tá siad ag dul i neart.

Stiofán Mac Éanna

Bhí Stephen MacKenna nó, más fearr leat é, Stiofán Mac Éanna (1872-1934) ar na daoine an-suimiúla (nó aisteacha) úd a raibh baint acu le hÉirinn le linn na hAthbheochana. Is é an rud is mó a tharraing clú air an t-aistriúchán Béarla a rinne sé de shaothar Plotinus, fealsúnaí Gréagach a raibh an-tábhacht leis i stair an Nua-Phlatónachais. Bhí mórán le rá ag Plotinus faoin 'Aon,' réaltacht nó bunchloch mheitifisiceach a bhí ann roimh aon réaltacht eile, agus bhí Mac Éanna (a tógadh ina Chaitliceach) faoi dhraíocht aici, ar nós a lán eile. Cé gur dhuine fíor-oilte é Mac Éanna, ní raibh deis aige dul chun ollscoile, rud nár choisc air éacht léinn a dhéanamh.

Bhí baint ag muintir Mhic Éanna le traidisiún náisiúnach Éireannach agus le traidisiún na Cinsealachta. I Learpholl a tógadh an chlann agus fuair sé bunús na Gréigise Clasaicí ar scoil, cé gur chlis an scrúdú iontrála ollscoile air. Chaith séac Éanna tréimhse ghearr mar nóibhíseach in ord rialta, chuaigh ag obair ina chléireach bainc, agus fuair postanna mar iriseoir i Londain agus i bPáras. I Londain chuaigh sé isteach i gCumann Liteartha na hÉireann agus san eagraíocht réabhlóideach Éire Óg (Young Ireland).

I bPáras chuir sé aithne ar náisiúnaigh eile, agus fuair sé eolas éigin ar an ngnáth-Ghréigis nuair a chuaigh sé isteach i bhfórsaí na Gréige i gCogadh Gréag-Thurcach na bliana 1897 (cogadh gearr nach ndeachaigh ar sochar do na Gréagaigh). É ag siúl na gcríoch arís ina dhiaidh sin: Páras, Londain, Baile Átha Cliath, Nua Eabhrac (mar a raibh sé ar an trá fholamh) agus Páras arís, áir a bhfuair sé post mar chomhfhreagraí eachtrach. Críocha eile roimhe, an Rúis, an Ungáir agus eile, agus iriseoireacht shuimiúil mar thoradh air. Ba mhór an chabhair dó Fraincis a bheith ar a thoil aige. Timpeall an ama seo phós sé Marie Bray, Meiriceánach a fuair a cuid scolaíochta sa Fhrainc agus lámh mhaith aici ar an bpianó. Suim acu sna cúrsaí cultúir agus polaitíochta céanna.

I dtús na 1900í thosaigh Mac Éanna ag saothrú na Gréigise Clasaicí arís agus fonn air saothar Plotinus a aistriú. Chuir sé amach an chéad imleabhar de Plotinus, *Ennead 1*.

Lena chois sin chuir sé féin agus Marie suim sa Ghaeilge. D'fhreastail siad ar ranganna Chonradh na Gaeilge i Londain; i mBaile Átha Cliath chruinníodh Gaeilgeoirí acu uair sa tseachtain chun comhrá a dhéanamh. Dealraíonn sé go raibh labhairt na Gaeilge go maith aige, agus is léir go raibh ardmheas aige ar an teanga: 'A man could do anything in Irish, say and express anything, and do it with an exquisite beauty of sound'.¹ Bhí díomá air, áfach, nach raibh lámh mhaith aige ar scríobh na teanga: 'I consider it the flaw and sin of my life that I didn't twenty years ago give myself body and soul to the Gaelic to become a writer in it...'²

Níor chuir tosú an Chéad Chogadh Domhanda áthas air ach oiread leis an gcogadh cathartha a lean an Conradh Angla-Éireannach i 1921. Cailleadh Marie i 1923 agus chuaigh Mac Éanna chun Sasana ag súil go dtiocfadh feabhas ar a shláinte féin. Lean sé air ag aistriú agus ag foilsiú shaothar Plotinus le cabhair ó B.S. Page agus deireadh anois lena chuid Chaitliceachais. Bhí a lán taighde agus scagadh déanta aige ar reiligiúin agus fhealsúnachtaí eile agus ní dhearna sin ach é a tharraingt ar ais go dtí teagasc Plotinus agus an saol a aireachtáil mar rud atá curtha in iúl ag réaltacht eile, intinn dhiaga atá ag oibriú (nó ag súgradh) sa chruinne.

Faoin am seo bhí sé bocht go leor agus chaith sé deireadh a shaoil i mbothán sa Choirn. Fuair sé bás in ospidéal i Londain i 1934.

¹ Luaite in Dodds, lch 37.

² Ibid.

Déanann an leabharlannaí Richard Best tagairt dó in "Uiliséas" James Joyce: 'Stéphane Mallarmé, don't you know, has written those wonderful prose poems Stephen MacKenna used to read to me in Paris'.³

Le léamh

Journal and Letters of Stephen MacKenna, edited with a memoir by E.R. Dodds. London: Constable & Company Ltd, 1936: https://archive.org/stream/journalandletter014916mbp/journalandletter014916mbp_djvu.txt

The Six Enneads By Plotinus, Written 250 A.C.E., Translated by Stephen Mackenna and B. S. Page: The Internet Classics Archive, <http://classics.mit.edu/Plotinus/enneads.html>

Iomramh curaigh Maoile Dúin

An cúigiú cuid de leagan de 'Iomramh curaigh Maoile Dúin' (*Immram curaig Máeil Dúin*) i nGaeilge an lae inniu. Tá leagan Meán-Ghaeilge de le fáil in *Leabhar na hOidhre (Lebor na hUidre)* agus an leabhar uile le fáil ag <http://www.ucc.ie/celt/online/G301900/>.

Cuid 6 (an chuid deiridh)

D'iomair siad ina dhiaidh sin gur tharla siad i muir ba chosúil le gloine ghlas. Í chomh glan sin gur léir grean agus gaineamh na mara tríthi, agus ní fhaca siad ollphéistí ná ainmhithe idir na carraigeacha ach an ghrian ghlan agus an gaineamh glas. Bhí siad tamall mór den lá ag iomramh ar an muir sin agus ba mhór a niamhracht agus a háilleacht.

Chuaigh siad ina dhiaidh sin isteach i muir eile ba chosúil le néal, agus ba dhóigh leo nach n-íompródh sí iad féin ná an churach. Chonaic siad ina dhiaidh sin faoin muir fúthu dúnta cumhdacha agus tír álainn, agus chonaic siad ainmhí mór uafar d'ollphéist i gcrann ann agus táin tréad timpeall an chrainn agus fear le harm i bhfarradh an chrainn, le sciath agus ga agus claíomh. Nuair a chonaic sé an t-ainmhí úd a bhí sa chrann chuaigh sé ar a theitheadh. Shín an t-ainmhí a cheann uaidh as an gcrann agus sháigh a cheann isteach i droim an daimh ba mhó den tréad agus tharraing sé leis isteach sa chrann é agus d'ith i bhfaiteadh na súl é. Theith an tréad agus an buachaill [a bhí i bhfeighil an tréada] gan mhoill. Ó chonaic Maoil Dúin agus a mhuintir gur ghabh eagla agus uamhan iad siúd ba dhóigh leo nach rachaidís thar an muir gan titim tríthi agus í chomh tanaí le ceo. Ina dhiaidh sin chuaigh siad thairsti ar mhórhábh.

Fuair siad oileán eile ansin agus d'éirigh an mhuir uime suas go ndearna sí aillteacha móra uisce máguaird. Nuair a d'airigh daoine na tíre sin iad chrom siad ar éagnach a dhéanamh umpu agus dúirt siad 'Iadsan atá ann, iadsan atá ann' nó go raibh siad rite as anáil. Ansin chonaic siad a lán daoine agus tréad mór callaigh agus graí capall agus a lán tréad caorach. Bhí bean á diúracadh aníos le cnónna móra a d'fhanadh ar snámh ar na tonnta thuas ina dtimpeall. Chruinnigh siad mórán de na cnónna sin agus rug siad leo iad. D'imigh siad ón oileán agus stad an t-éagnach ansin. 'Cá bhfuil siad?' a dúirt duine a thagadh ag éagnach ina ndiaidh. 'D'imigh siad,' a dúirt ceithearn⁴ dá raibh ann. 'Ní hamhlaidh é,' a dúirt ceithearn eile. Is dócha go raibh neach i dtairngreacht acu a threascródh a dtír agus a dhíbreodh iad.

Bhain siad oileán eile amach agus taispeánadh rud iontach dóibh ann .i. d'éirigh sruth mór as trá an oileáin go dtéadh sé ar nós bogha báistí thar an oileán uile agus go dtuirlingíodh ar an trá eile sa leath eile den oileán. Bhí siad ina lúí thíos faoi gan fliuchadh agus iad á shá le gathanna agus thiteadh bradáin ollmhóra as an sruth anuas go dtí talamh an oileáin nó go raibh an t-oileán uile lán dá mbréantas, mar

³ Joyce, James. *Ulysses*. Sylvia Beach, 1922: caibidil 9, lch 112.

⁴ Buíon ceithearnach.

nach raibh duine ann a d'fhéad iad a chruinniú ar a n-iomadúlacht. Ó easparta oíche Dhomhnaigh go hainteirt Dé Luain ní ghluaiséadh an sruth sin ach d'fhanadh ina thost ina mhuir timpeall an oileáin. Ansin bhailigh siad an chuid ba mhó de na bradáin agus líon a gcurach díobh agus chuaigh ar ais ón oileán sin ar an aigéan.

D'iomair siad ansin go bhfuair siad colún mór airgid. Ceithre sleasa aige agus leithead dhá bhuille curáí ar gach slios i dtreo go raibh ocht mbuille den churach ina thimpeall uile. Ní raibh fód talún uime ach an t-aigéan gan teorainn, agus ní fhaca siad conas a bhí a íochtar thíos ná a uachtar thuas. Bhí líon airgid as a uachtar go fada amach agus chuaigh an churach faoi sheol trí mhogall den líon sin. Agus thug Diurán⁵ béim d'fhaobhar a gha thar mhogall an lín. 'Ná mill an líon,' a dúirt Maoil Dúin, 'mar is obair fear mór a fheicim anseo.' 'Ar mholadh ainm Dé,' a dúirt Diurán, 'is amhlaidh go ndéanaim é seo chun gur móide a chreidfead mo scéal agus tabharfaidh mé uaim é seo [.i. an píosa seo den mhogall] ar altóir Ard Mhacha má shroichim Éire arís.' Dhá unga go leith a bhí ann nuair a tomhaiseadh é in Ard Mhacha ina dhiaidh sin. Ansin chuala siad guth mór solasghlan ó uachtar an cholúin úd ach ní raibh a fhios acu cé labhair ná cé na focail a labhair sé.

Ansin chonaic siad oileán eile ar aon chos amháin agus d'iomair siad ina timpeall siúd ag iarraidh conaire isteach ann ach ní bhfuair siad aon chonair...

Seo é deireadh an leagain atá i Leabhar na hOidhre. Leagan bearnach é agus tá leaganacha eile ann a bhfuil eachtra breise iontu. D'fhill Maoil Dúin agus a chompánaigh ar Éirinn faoi dheireadh agus d'inis a scéal, agus deirtear gurbh é Aodh Fionn, príomhollamh na hÉireann, a bhreac síos an scéal úd chun go mbainfeadh daoine sult as.

Mura mian leat *An Lúibín* a fháil, cuir teachtaireacht dá réir chun rianach@optusnet.com.au.

If you do not wish to receive this newsletter, please send an email accordingly to rianach@optusnet.com.au.

⁵ File ba ea Diurán.

Leaganacha simplithe

Uinseann Seosamh Ó hEachthuigheirn (1903-1986)

Rugadh Uinseann Seosamh Ó hEachthuigheirn (Vincent Joseph Hearnés) in Clifton Hill in Melbourne agus tógadh é in Northcote. Ba de shliocht Éireannach agus Sasanach dá thuismitheoirí. Bhí cúigear eile clainne ann. Bhí suim ag Uinseann sna leabhair, san innealtóireacht, sa líníocht, sa cheol agus i dteangacha go háirithe. Bhí Gaeilge aige, in éineacht lena lán teangacha eile.

Ní bhfuair sé deis dul chun na hOllscoile ach bhí sé ina phrintiseach leis an iarnród, ag obair mar innealtóir agus mar mheicneoir.

Bhí baint aige le Conradh na Gaeilge in Melbourne. Chlis an chraobh de bharr cúrsaí polaitíochta in Éirinn ach chuidigh sé leis an gcrabhadh a athbheochan. Bhí sé ina Uachtarán ar an gcrabhadh sna blianta 1929 agus 1930, sular chlis an chraobh arís. Bhíodh sé ag craoladh i nGaeilge anois agus arís.

Bhíodh sé ag obair in Ollscoil Melbourne mar innealtóir agus é ag dearadh lámhscríbhinní istoíche s. Thairg sé liosta mac léinn ón Ollscoil a fuair bás sa Chéad Chogadh Domhanda don Ollscoil agus i maisithe le hornáidí Ceilteacha agus le siombailí Astrálacha. Ba mhaith leis an t-atmaisféar léannta ach níor mhaith leis an obair. Chuaigh sé in achrann le hoibrithe eile agus bhí air éirí as a phost dá bharr sa bhliain 1933.

Chuaigh sé ó áit go háit ina dhiaidh sin ar lorg oibre agus ar son na sláinte. D'oibrigh sé mar innealtóir i Nárú, i Nua-Ghuine agus in New South Wales, agus chuir sé faoi in Queensland. Chumadh sé gearrscéalta faoi oileáin na Trópaice. Phós sé agus bhí iníon amháin acu. Tá a lán taighde le déanamh air fós.

Stiofán Mac Éanna

Bhí Stephen MacKenna nó Stiofán Mac Éanna (1872-1934) ina scoláire clasaiceach agus ina Ghaeilgeoir. Tháinig clú air de bharr aistriúcháin Béarla a rinne sé de shaothar Plotinus, fealsúnaí Gréagach. Chreid Plotinus i réaltacht bhunaidh a bhí ann roimh aon réaltacht eile.

I Sasana a tógadh Mac Éanna. Fuair sé oideachas ann agus rinne staidéar ar an nGréigis Chialsaiceach. Theip air dul chun na hollscoile ach fuair sé postanna mar iriseoir i Londain agus i bPáras. Bhíodh sé i cuideachta náisiúnach Éireannach sa dá chathair. Throid sé in arm na Gréige agus chuaigh ó chathair go cathair. Faoi dheireadh fuair sé post mar chomhfhreagraí eachtrach.⁶ Phós sé Marie Bray, Meiriceánach a fuair a cuid scoláiochta sa Fhrainc.

I dtús an fichiú haois thosaigh Mac Éanna ag aistriú agus ag foilsiú aistriúcháin de shaothar Plotinus.

Chuir sé féin agus Marie suim sa Ghaeilge. Bhí meas mór aige ar an teanga, cé go raibh aiféala air nár thug sé faoi í a scríobh i bhfad níos luaithe.

Cailleadh Marie sa bhliain 1923 agus chuaigh Mac Éanna chun Sasana ar son a shláinte. Lean sé air ag aistriú agus ag foilsiú shaothar Plotinus le cabhair ó B.S. Page. Bhí iomrá leis anois dá bharr.

Faoin am seo bhí sé bocht go leor agus chaith sé deireadh a shaoil i Sasana. Fuair sé bás in ospidéal i Londain i 1934.

⁶ Comhfhreagraí eachtrach – foreign correspondent.

